

Τραπεζικά Θέματα

από τη δραστηριότητα της ΕΕΤ

Επιμέλεια:
Χριστίνα Λιβαδά
Βασίλης Παναγιωτίδης
Κωνσταντίνος Τασάκος

Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών

Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Συστήματα πληρωμών

Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών
υπηρεσιών

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης
εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες
και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Νομικά θέματα

Απόκτηση και αύξηση συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα

Μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία διενεργήθηκε το 2005 έδειξε ότι η προβλεπόμενη στο ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό δίκαιο διαδικασία προηγούμενης έγκρισης της απόκτησης και αύξησης συμμετοχών από τις αρμόδιες εθνικές εποπτικές αρχές θεωρείται σημαντικό εμπόδιο για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις και εξαγορές.

Το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο ρύθμιζε την περίπτωση στην οποία ο αγοραστής σκοπεύει να αποκτήσει συμμετοχή ή να αυξήσει τη συμμετοχή του σε πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση επενδύσεων στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και σε διασυνοριακό επίπεδο, παρέχοντας τη δυνατότητα στις αρμόδιες εθνικές αρχές να αντιταχθούν στην απόκτηση συμμετοχής, εάν, ενόψει της ανάγκης να εξασφαλιστεί χρηστή και συνετή διαχείριση των επιχειρήσεων, δεν είχαν πεισθεί ως προς την καταλληλότητα του αγοραστή. Ωστόσο, το νομοθετικό πλαίσιο δεν προέβλεπε ειδικά κριτήρια για την αξιολόγηση της καταλληλότητας του αγοραστή, ούτε καθόριζε λεπτομερώς τη διαδικασία με την οποία αξιολογούνται οι περιπτώσεις αυτές.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και σε συνέχεια σχετικής πρότασης Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δημοσίευσαν το Σεπτέμβριο του 2007 την Οδηγία 2007/44/ΕΚ «σχετικά με τους διαδικαστικούς κανόνες και τα κριτήρια αξιολόγησης για την προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα». Η Οδηγία 2007/44/ΕΚ αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας και της διαφάνειας της διαδικασίας έγκρισης από τις εποπτικές αρχές, όσον αφορά την απόκτηση και την αύξηση συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο στον τραπεζικό τομέα, τον τομέα των κινητών αξιών και τον ασφαλιστικό τομέα.

Ειδικότερα, με την εν λόγω Οδηγία τροποποιείται ουσιαστικά το υφιστάμενο πλαίσιο ως προς τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται, και τα κριτήρια που πρέπει να εξετάζονται από τις αρμόδιες εθνικές εποπτικές αρχές, κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή. Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις που επιφέρει η εν λόγω Οδηγία αφορούν τα εξής:

- καθορισμός σαφούς και διαφανούς διαδικασίας λήψης των σχετικών αποφάσεων περί καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή και γνωστοποίησής τους στους ενδιαφερόμενους,
- προσδιορισμός της προθεσμίας εντός της οποίας η αρμόδια αρχή οφείλει να διενεργήσει την αξιολόγηση της καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή (60 εργάσιμες μέρες), και
- ρητός προσδιορισμός των κριτηρίων για σκοπούς αξιολόγησης της καταλληλότητας του υποψήφιου αγοραστή (φήμη του υποψήφιου αγοραστή, φήμη και εμπειρία του προσώπου το οποίο θα διευθύνει

την επιχείρηση, χρηματοοικονομική ευρωστία του υποψήφιου αγοραστή, διαρκής συμμόρφωση με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την προληπτική εποπτεία των επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα και κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας).

Έργο της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2007 η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS) δημοσίευσε «πρωτόκολλο μεσολάβησης» αναφορικά με την επίλυση διαφορών μεταξύ εποπτικών αρχών κατά την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας. Η διαδικασία επίλυσης διαφορών πρόκειται να λειτουργήσει συμπληρωματικά στα εξής κείμενα κατευθυντήριων γραμμών της CEBS, στα οποία προβλέπεται συνεργασία μεταξύ διαφορετικών εποπτικών αρχών:

- Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των χωρών καταγωγής και υποδοχής (Guidelines on supervisory cooperation for cross-border banking and investment firm groups), και
- Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτική αναγνώριση της μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (IRB) και της εξελιγμένης μεθόδου για το λειτουργικό κίνδυνο (AMA) (Guidelines on validation).

Στις 30 Αυγούστου δημοσιεύτηκε τμήμα της τεχνικής γνωμοδότησης της CEBS αναφορικά με τις επιπτώσεις στη συμπληρωματική εποπτεία των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων των τομεακών κανόνων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων (ορισμός ιδίων κεφαλαίων). Είχε προηγηθεί η δημοσίευση τον Ιανουάριο του 2007 συγκριτικής ανάλυσης των εθνικών πλαισίων για τον ορισμό ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων των Ομίλων Ετερογενών Χρηματοπιστωτικών Δραστηριοτήτων.

Στις 15 Αυγούστου 2007, σε συνέχεια σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παροχή τεχνικής γνωμοδότησης, δημοσιεύτηκε το πρώτο μέρος της τεχνικής γνωμοδότησης της CEBS αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Στο εν λόγω κείμενο καταγράφεται αναλυτικά το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο στα κράτη-μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου όσον αφορά τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Τον Ιανουάριο του 2008 αναμένεται η έκδοση του δεύτερου μέρους της τεχνικής γνωμοδότησης, το οποίο θα άπτεται πιο εξειδικευμένων θεμάτων, όπως η χρήση εξασφαλίσεων, ο κίνδυνος συγκέντρωσης των πηγών ρευστότητας, η χρήση εσωτερικών υποδειγμάτων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και η επίδραση των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού.

Στις 19 Ιουλίου δημοσιεύτηκε ερωτηματολόγιο αναφορικά με τις επιλογές και τις διακριτικές ευχέρειες των εποπτικών αρχών και των πιστωτικών ιδρυμάτων (options, discretions) στο πλαίσιο της Οδηγίας

2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «*σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων*». Σκοπός του ερωτηματολογίου είναι η καταγραφή της χρήσης από τα κράτη-μέλη των επιλογών και διακριτικών ευχερειών που παρέχονται με την Οδηγία, προκειμένου να διαμορφωθεί το πρώτο μέρος τεχνικής γνωμοδότησης της CEBS σε συνέχεια σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τέλος, τον Ιούλιο του 2007 δημοσιεύτηκε, σε συνέχεια σχετικής διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς, το αναθεωρημένο πλαίσιο υποβολής αναφορών οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει ΔΛΠ/ΔΠΧΠ (FINREP).

Εθνικό επίπεδο

Ολοκλήρωση της ενσωμάτωσης στο ελληνικό τραπεζικό δίκαιο του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας (Basel II)

Η διαδικασία ενσωμάτωσης στο ελληνικό τραπεζικό δίκαιο του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο. Ειδικότερα, στις αρχές Αυγούστου δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο νόμος 3601/2007 «*Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις*».

Με τον εν λόγω νόμο ενσωματώνονται στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία οι βασικές διατάξεις των Οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, 2006/48/ΕΚ «*για την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων*» και 2006/49/ΕΚ «*για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων*».

Οι τεχνικού χαρακτήρα διατάξεις του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας ενσωματώθηκαν με Πράξεις Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος βάσει ειδικών εξουσιοδοτήσεων του νόμου 3601/2007. Ειδικότερα στις 20 Αυγούστου δημοσιεύτηκαν οι εξής ΠΔ/ΤΕ:

- ΠΔ/ΤΕ 2587/20.8.2007: Ορισμός των Ιδίων Κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα,
- ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007: Υπολογισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων έναντι του Πιστωτικού Κινδύνου σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση,
- ΠΔ/ΤΕ 2589/20.8.2007: Υπολογισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων έναντι του Πιστωτικού Κινδύνου σύμφωνα με την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων,
- ΠΔ/ΤΕ 2590/20.8.2007: Ελάχιστες Κεφαλαιακές Απαιτήσεις των Πιστωτικών Ιδρυμάτων για το Λειτουργικό Κίνδυνο,
- ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007: Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων για τον κίνδυνο αγοράς,
- ΠΔ/ΤΕ 2592/20.8.2007: Δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν, καθώς και τη διαχείρισή τους,

- ΠΔ/ΤΕ 2593/20.8.2007: Υπολογισμός Σταθμισμένων Ανοιγμάτων για Θέσεις σε Τιτλοποίηση,
- ΠΔ/ΤΕ 2594/20.8.2007: Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου,
- ΠΔ/ΤΕ 2595/20.8.2007: Καθορισμός των κριτηρίων που πρέπει να διέπουν τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) των πιστωτικών ιδρυμάτων και της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης (ΔΕΑ) από την Τράπεζα της Ελλάδος, και
- ΠΔ/ΤΕ 2596/20.8.2007: Εποπτεία και έλεγχος των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Πρόσφατα δημοσιεύτηκε επίσης η ΠΔ/ΤΕ 2598/2007 με θέμα «Πλαίσιο εποπτείας καλυμμένων ομολογιών που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα (covered bonds)». Επιπλέον, πρόκειται να εκδοθεί η τροποποιημένη ΠΔ/ΤΕ 2563/19.7.2005 με θέμα «Στοιχεία που θα υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση ελέγχου φερεγγυότητας, ρευστότητας και αποδοτικότητας», προκειμένου να ενσωματωθούν οι Κατευθυντήριες Γραμμές της CEBS αναφορικά με την καθιέρωση ομοιόμορφου πλαισίου υποβολής αναφορών προς τις εποπτικές αρχές για σκοπούς κεφαλαιακής επάρκειας (CoRep).

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή που εκπόνησε το νόμο 3601/2007, καθώς επίσης και στις διαβουλεύσεις που πραγματοποίησε η Τράπεζα της Ελλάδος αναφορικά με τις ανωτέρω ΠΔ/ΤΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ υπέβαλε επίσης εκτενείς παρατηρήσεις αναφορικά τόσο με το νόμο όσο και με τις ΠΔ/ΤΕ, πολύ μεγάλος αριθμός των οποίων έγινε δεκτός. Παράλληλα, συνέβαλε στην εισαγωγή μέσω του νέου τραπεζικού νόμου νέων θεσμών, όπως οι καλυμμένες ομολογίες.

B. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Κοινοτικό επίπεδο

Έκδοση κατευθυντηρίων γραμμών, προτύπων και συστάσεων της CESR αναφορικά με την Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID)

Στο «επίπεδο 3» σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR) στο πλαίσιο της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ κείμενα κατευθυντηρίων γραμμών, προτύπων και συστάσεων αναφορικά με τις ακόλουθες θεματικές:

- Πρωτόκολλο για την εποπτεία των υποκαταστημάτων στο πλαίσιο της MiFID,
- Κοινοτικό διαβατήριο - Συστάσεις για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της MiFID και πρακτικές διευθετήσεις σε περίπτωση καθυστέρησης της ενσωμάτωσης,
- Πρωτόκολλο για τις γνωστοποιήσεις σε σχέση με το διαβατήριο με βάση τη MiFID – αναθεωρημένο,
- Επισκόπηση της χρήσης από τα κράτη-μέλη των διακριτικών ευχερειών που προβλέπονται στη MiFID,
- Απάντηση της CESR στο αίτημα της Επιτροπής για παροχή συμβουλής σε θέματα παραγώγων επί εμπορευμάτων και «εξωτικών» προϊόντων,
- Λειτουργία του «ευρωπαϊκού διαβατηρίου»,
- Βέλτιστη εκτέλεση εντολών,
- Γνωστοποίηση των συναλλαγών που διενεργούν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων,
- Επιτρεπόμενες αντιπαροχές,
- Δημοσίευση και ενοποίηση στοιχείων αναφορικά με τις διατάξεις για τη διαφάνεια της αγοράς, και
- Τήρηση αρχείων.

Η ΕΕΤ παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις αναφορικά με το έργο της CESR και συμμετέχει στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται ιδίως μέσω της εκπροσώπησής της στις σχετικές εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας.

Εθνικό επίπεδο

Η ενσωμάτωση του νέου πλαισίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

Τον Αύγουστο του 2007 εκδόθηκε ο νόμος 3606/2007 **«Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις»** με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η κοινοτική Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (γνωστή με το αγγλικό ακρωνύμιο “MiFID”). Ο νόμος 3606/2007 αποτελείται από δύο μέρη. Ειδικότερα:

- με το πρώτο μέρος, το οποίο περιέχει δέκα (10) κεφάλαια, ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο οι διατάξεις της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ, και
- με το δεύτερο μέρος, το οποίο περιέχει δύο (2) κεφάλαια θεσπίστηκαν ρυθμίσεις αναφορικά με την αδειοδότηση και τη λειτουργία συστημάτων κεντρικού αντισυμβαλλομένου, εκκαθάρισης και διακανονισμού, επήλθαν τροποποιήσεις στην υφιστάμενη νομοθεσία και καταργήθηκαν πολλές από τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας της κεφαλαιαγοράς, οι οποίες δεν συνάδουν με το καθεστώς που καθιερώνεται με τη MiFID.

Σύμφωνα με το άρθρο 90 του νόμου, η ισχύς του αρχίζει την 1η Νοεμβρίου 2007, εκτός από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 84 και της παρ. 2 του άρθρου 85, η ισχύς των οποίων άρχισε ήδη από τις 17 Αυγούστου 2007. Παράλληλα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 71, που εφαρμόζεται και στα πιστωτικά ιδρύματα, οι υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου ΑΕΠΕΥ και ΑΧΕ λογίζονται ότι έχουν άδεια λειτουργίας εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Β΄ του πρώτου μέρους του νόμου και, εφόσον αυτό απαιτείται, οφείλουν να υποβάλουν αίτηση έγκρισης για την τροποποίηση του κατα-

στατικού και της άδειας λειτουργίας τους με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και να προσαρμοστούν στις διατάξεις του νόμου αυτού εντός των τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του.

Κατ' εξουσιοδότηση του νόμου 3606/2007 εκδόθηκαν η ΠΔ/ΤΕ 2597/2007 με την οποία τροποποιείται και συμπληρώνεται η ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 για τα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου, και εννέα (9) Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, οι οποίες αφορούν τα ακόλουθα:

- Κανόνες συμπεριφοράς ΕΠΕΥ,
- Οργανωτικές απαιτήσεις για τη λειτουργία των ΑΕΠΕΥ,
- Κριτήρια καταλληλότητας των προσώπων που διευθύνουν τις δραστηριότητες ΑΕΠΕΥ, ΑΕΕΔ, ΑΕΔΑΚ και ΑΕΕΧ,
- Εξαιρέσεις από τις υποχρεώσεις συναλλακτικής διαφάνειας του ν. 3606/2007 που αφορούν μετοχές εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά,
- Εγγραφή συνδεδεμένων αντιπροσώπων σε μητρώο,
- Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας οργανωμένης αγοράς,
- Αξιολόγηση μετόχων με ειδική συμμετοχή,
- Υποχρεώσεις γνωστοποίησης συναλλαγών και καταχώρησης στοιχείων, και
- Βιβλία και στοιχεία που τηρούν και εκδίδουν οι ΑΕΕΔ.

Παράλληλα, από την 1η Νοεμβρίου 2007 αρχίζει η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 1287/2006 της Επιτροπής «για την εφαρμογή της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις υποχρεώσεις τήρησης αρχείων για τις επιχειρήσεις επενδύσεων, τη γνωστοποίηση συναλλαγών, τη διαφάνεια της αγοράς, την εισαγωγή χρηματοπιστωτικών μέσων προς διαπραγμάτευση, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της οδηγίας αυτής», ο οποίος αποτελεί τη δεύτερη δέσμη εκτελεστικών μέτρων που έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία Lamfalussy στο πλαίσιο της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ. Οι διατάξεις του Κανονισμού είναι δεσμευτικές ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος-μέλος, χωρίς δηλαδή να χρειάζεται ενσωμάτωσή του με κάποια πράξη του εθνικού νομοθέτη.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στο έργο της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, η οποία εκπόνησε το νόμο 3606/2007, καθώς επίσης και στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν με την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την εκπόνηση της ΠΔ/ΤΕ και των Αποφάσεων του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις για διάφορα ζητήματα, όπως ενδεικτικά για την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των εποπτικών αρχών, τις οργανωτικές απαιτήσεις, τον κύκλο των προσώπων που θεωρούνται καλυπτόμενα, πολλές από τις οποίες έγιναν δεκτές. Παράλληλα, ζητήθηκαν διευκρινίσεις επί συγκεκριμένων θεμάτων που ανακύπτουν από το νομοθετικό πλαίσιο με γνώμονα την αποτελεσματική και ορθή εφαρμογή των καθιερούμενων υποχρεώσεων.

Προϋποθέσεις διαφάνειας για την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά

Τον Απρίλιο του 2007 εκδόθηκε ο νόμος 3556/2007 «Προϋποθέσεις διαφάνειας για την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και άλλες διατάξεις» με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η ομότιτλη Οδηγία 2004/109/ΕΚ.

Ο νόμος 3556/2007, ο οποίος εφαρμόζεται στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κρατών, των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, καθορίζει τις περιοδικές και διαρκείς υποχρεώσεις πληροφόρησης προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται τα εν λόγω πρόσωπα.

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης σχετικά με τον εκδότη κινητών αξιών που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- υποχρεώσεις περιοδικής πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού, οι οποίες συνίστανται στην ετήσια και την εξαμηνιαία οικονομική έκθεση του εκδότη με το περιεχόμενο που προβλέπεται από το νόμο, καθώς επίσης και στις τριμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις για το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο της οικονομικής χρήσης,
- υποχρεώσεις διαρκούς πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού, οι οποίες συνίστανται στην υποχρέωση ενημέρωσης σε περίπτωση απόκτησης ή διάθεσης σημαντικών συμμετοχών, απόκτησης ή διάθεσης ή άσκησης σημαντικών ποσοστών δικαιωμάτων ψήφου, απόκτησης ή διάθεσης χρηματοπιστωτικών μέσων, στην υποχρέωση δημοσιοποίησης σε περίπτωση απόκτησης ή διάθεσης ιδίων μετοχών, καθώς επίσης και στην υποχρέωση παροχής συγκεκριμένων πληροφοριών εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες στο νόμο προϋποθέσεις, και
- υποχρεώσεις ενημέρωσης των κατόχων κινητών αξιών οι οποίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, οι οποίες συνίστανται στην παροχή διευκολύνσεων από τους εκδότες των εν λόγω κινητών αξιών προς τους κατόχους τους, καθώς επίσης και των αναγκαίων πληροφοριών, ώστε να μπορούν οι μέτοχοι και οι κάτοχοι χρεωστικών τίτλων να ασκούν τα δικαιώματά τους.

Στο νόμο ρυθμίζονται επίσης πρόσθετες υποχρεώσεις των εκδοτών των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά να ενημερώνουν την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η γλώσσα δημοσιοποίησης της προβλεπόμενης στο νόμο πληροφόρησης, ο τρόπος πρόσβασης σε ρυθμιζόμενες πληροφορίες, καθώς επίσης και οι υποχρεώσεις εκδότη με καταστατική έδρα σε τρίτη χώρα.

Αρμόδια για την εποπτεία των διατάξεων του εν λόγω νόμου ορίζεται η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ενώ καθορίζονται διεξοδικά τα μέτρα τα οποία μπορεί να λαμβάνει στο πλαίσιο της εποπτείας που ασκεί και οι κυρώσεις που μπορεί να επιβάλλει.

Κατ' εξουσιοδότηση του νόμου 3556/2007 εκδόθηκαν τρεις (3) Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, μία εγκύκλιος και διάφορα διευκρινιστικά έντυπα γνωστοποίησης.

Κανονισμός αναδοχών

Οι υπηρεσίες αναδοχής της έκδοσης κινητών αξιών πρόκειται σύντομα να ρυθμιστούν από νέο Κανονισμό Αναδοχών που θα καταρτίσει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με βάση την εξουσιοδότηση που της παρέχει το άρθρο 31, παρ. 9 του ν. 3461/2006. Ο σήμερα ισχύων Κανονισμός αναδοχών (Απόφαση ΥΠΕΘΟ 41517/Β/1972 της 4.12.1998) συνεχίζει να ισχύει μέχρι την κατάρτιση του νέου (βάσει της μεταβατικής διατάξεως του άρθρου 31, παρ. 10 του ν. 3461/2006).

Η ΕΕΤ σε συνέχεια των τροποποιήσεων που επήλθαν από την κατάρτιση του Κανονισμού αναδοχών το 1998 υπέβαλε στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τα ακόλουθα, μεταξύ άλλων, ζητήματα που αφορούν τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του Κανονισμού, ενδεχόμενες επικαλύψεις των ρυθμίσεών του από άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις, καθώς και σχετικές βελτιωτικές προτάσεις.

1. Εσωτερική οργάνωση Αναδόχων

Οι προβλέψεις του Κανονισμού για την εσωτερική οργάνωση των Αναδόχων και των Συμβούλων, οι οποίες έχουν τεθεί προς το σκοπό της παρεμπόδισης εκμετάλλευσης προνομαχικής πληροφόρησης και της αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων, επικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από τις διατάξεις του νόμου 3606/2007 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2004/39/EK (MiFID) περί των οργανωτικών απαιτήσεων και των συγκρούσεων συμφερόντων, που εφαρμόζονται και στα πιστωτικά ιδρύματα στο βαθμό που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες ή ασκούν επενδυτικές δραστηριότητες.

Συνεπώς, για την αναθεώρηση του Κανονισμού αναδοχών θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών που ενσωματώνει τη MiFID, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα επικάλυψης που θα επιφέρουν νομική ανασφάλεια και θα επιβαρύνουν αδικαιολόγητα τις επιχειρήσεις που παρέχουν την υπηρεσία της αναδοχής.

2. Σταθεροποιητικές πράξεις

Οι ρυθμίσεις του Κανονισμού σχετικά με τις υποχρεώσεις των Αναδόχων σε περίπτωση διενέργειας Σταθεροποιητικών Πράξεων επικαλύπτονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 2273/2003, ο οποίος ρυθμίζει λεπτομερώς τη διενέργεια πράξεων σταθεροποίησης χρηματοπιστωτικού μέσου και αποτελεί εκτελεστικό μέτρο άμεσης εφαρμογής της Οδηγίας 2003/6/EK περί κατάχρησης αγοράς.

Ο νέος Κανονισμός Αναδοχών θα πρέπει συνεπώς να λάβει υπόψη τις ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΚ) 2273/2003, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα επικάλυψης.

3. Ενημερωτικό δελτίο

Οι ρυθμίσεις του Κανονισμού για τη σύνταξη και δημοσίευση του ενημερωτικού δελτίου, καθώς και οι ρυθμίσεις περί διαφημίσεων και ανακοινώσεων επικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του ν. 3401/2005 για το ενημερωτικό δελτίο που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2003/71/EK, καθώς και του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004 που αφορά τις πληροφορίες που πρέπει να περιέχει το ενημερωτικό δελτίο και τη διαφήμιση.

Ο νέος Κανονισμός Αναδοχών θα πρέπει να λάβει υπόψη τις ρυθμίσεις του ν. 3401/2005 και του Κανονισμού (ΕΚ) 809/2004, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα επικάλυψης, αλλά και να επιτυγχάνεται ορ-

θός καταμερισμός ευθύνης μεταξύ όλων των προσώπων που αναφέρονται στο ενημερωτικό δελτίο σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 6 και 25 του εν λόγω νόμου.

4. Ευαίσθητη Περίοδος

Αναφορικά με τις ρυθμίσεις περί Ευαίσθητης Περιόδου, το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα (προστασία από την εκμετάλλευση της προνομιακής πληροφόρησης περί έκδοσης και προσφοράς κινητών αξιών από τα συμμετέχοντα στην αναδοχή πρόσωπα) επικαλύπτεται από την ισχύουσα νομοθεσία περί κατάχρησης της αγοράς, δηλ. το ν. 3340/2005, τον Κανονισμό (ΕΚ) 2273/2003 και τις σχετικές Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Συνεπώς, το θέμα της Ευαίσθητης Περιόδου θα πρέπει να εξεταστεί συνολικά με γνώμονα την αποφυγή επικαλύψεων από τις ρυθμίσεις του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, αλλά και την αποφυγή θέσπισης πολλαπλών απαγορεύσεων που ενδέχεται να δημιουργούν ανταγωνιστικό μειονέκτημα στις ελληνικές επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες αναδοχής.

5. Τήρηση εχεμύθειας και γνωστοποιήσεις προσώπων που συμμετέχουν στη διαδικασία της αναδοχής

Οι ρυθμίσεις του άρθρου 5, παρ. 5 και 6 του Κανονισμού αναδοχών για την υποχρέωση των Αναδόχων και των Συμβούλων να αποτρέπουν την εμπλοκή αναρμόδιων προσώπων, να επιβάλλουν εχεμύθεια και να γνωστοποιούν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς όλα τα πρόσωπα που μετέχουν με οποιαδήποτε ιδιότητα στη διαδικασία αναδοχής είναι αρκετά ασαφείς ως προς το περιεχόμενό τους και, σε κάθε περίπτωση, επικαλύπτονται ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα από τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί κατάχρησης της αγοράς.

Κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα απάλειψης των εν λόγω ρυθμίσεων ή η προσαρμογή τους στο ισχύον καθεστώς περί κατάχρησης αγοράς.

6. Ορισμοί Αναδόχου/Συμβούλου

Ο ορισμός της έννοιας του Αναδόχου και του Συμβούλου έχει αποδειχτεί ανεπαρκής, ενώ από μια σειρά διατάξεων του Κανονισμού Αναδοχών δημιουργείται ασάφεια ως προς τα πρόσωπα που καλύπτονται από τις διατάξεις του σε σχέση με τις υπηρεσίες που αυτά παρέχουν κατά τη διαδικασία της αναδοχής.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι η συμμετοχή πιστωτικού ιδρύματος στη διαδικασία της αναδοχής μέσω της απλής διάθεσης του δικτύου και της μηχανογραφικής υποδομής του για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ερμηνεύεται ότι το καθιστά υπόχρεο να τηρεί τις διαδικασίες της Ευαίσθητης Περιόδου με όλες τις σχετικές επιβαρύνσεις και απαγορεύσεις. Οι δεσμεύσεις αυτού του είδους, όμως, δεν φαίνεται να είναι απαραίτητες, εφόσον τέτοιου είδους εμπλοκή δεν επιτρέπει στο πιστωτικό ίδρυμα να κατέχει κάποιου είδους προνομιακή πληροφόρηση που να δικαιολογεί την υπαγωγή του στο καθεστώς της Ευαίσθητης Περιόδου.

Τέτοιου είδους ευρείες ερμηνείες οδηγούν σε ανασφάλεια δικαίου και αποτρέπουν μικρές, κυρίως, τράπεζες να συμμετέχουν σε αναδοχές ως απλοί ανάδοχοι ή πωλητές λόγω του αυξημένου ρυθμιστικού κινδύνου και κόστους.

Ενόψει των ανωτέρω, κρίνεται αναγκαίο να υπάρξει σαφής λειτουργικός ορισμός της έννοιας του Αναδόχου, του Συμβούλου και όλων των άλλων προσώπων που εμπλέκονται κατά τη διαδικασία της αναδοχής, καθώς και σαφής διάκριση των ευθυνών που υπέχουν τα πρόσωπα αυτά ενόψει και των σχετικών διατάξεων του άρθρου 6 και του άρθρου 25 του ν. 3401/2005 περί ενημερωτικού δελτίου.

Εξελιξείς στο νέο σύστημα πληρωμών TARGET2

Οι χώρες οι οποίες έχουν ενταχθεί στην πρώτη χρονική περίοδο μετάπτωσης έχουν ήδη ξεκινήσει τις δοκιμαστικές εφαρμογές του νέου συστήματος δεδομένου ότι η μετάπτωση των χωρών αυτών έχει οριστεί για τις 19 Νοεμβρίου 2007. Ενόψει της έναρξης λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμών TARGET2, κατά την περίοδο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου 2007 το Ευρωσύστημα δημοσίευσε σειρά κειμένων αναφορικά με το νέο σύστημα πληρωμών TARGET2. Ειδικότερα δημοσιεύτηκαν τα εξής κείμενα:

- Επικαιροποιημένη έκδοση των Λεπτομερών Λειτουργικών Προδιαγραφών Books 1-2 (version 2.4) και Book 4 (version 2.3),
- Οδηγός χρήστη για το στάδιο των δοκιμών κατά τη μετάπτωση στο TARGET2 (user testing guide for migration),
- Πίνακες αναφορικά με το χρόνο διακανονισμού στο TARGET2 των επικουρικών συστημάτων,
- Κείμενο διευκρινίσεων αναφορικά με το εγχειρίδιο για το ICM (User Handbook) όσον αφορά το TARGET2 Directory,
- Οδηγός πληροφόρησης για τους χρήστες του TARGET2 (Information Guide for TARGET2 Users),
- Επικαιροποιημένο user-focused plan.

Η διαμόρφωση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA)

Κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του τρέχοντος έτους πραγματοποιήθηκε μια σειρά συναντήσεων σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε ευρώ. Ειδικότερα:

(α) Κατά την ετήσια συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC), στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από τις Γενικές Διευθύνσεις Εσωτερικής Αγοράς και Ανταγωνισμού, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, καθώς και τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, τα βασικά θέματα που απασχόλησαν αφορούσαν το μέλλον των πληρωμών μέσα από εναλλακτικά κανάλια (όπως το διαδίκτυο και η τηλεφωνία), η δημιουργία πανευρωπαϊκού συστήματος χρεωστικών καρτών, ο προσδιορισμός της καταληκτικής ημερομηνίας μετάπτωσης στα ηλεκτρονικά εργαλεία πληρωμών SEPA, καθώς και η ενσωμάτωση της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες Πληρωμών στην Εσωτερική Αγορά από τις εθνικές έννομες τάξεις των κρατών-μελών της Κοινότητας.

(β) Στις 24 Σεπτεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, συνάντηση για την προετοιμασία της εξαμηνιαίας συνάντησης κορυφής για τον SEPA που θα πραγματοποιηθεί το Νοέμβριο του 2007. Αποκλειστικό θέμα της εν λόγω συνάντησης, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι τραπεζών από όλες τις χώρες της ευρωζώνης και εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Συστήματος

Κεντρικών Τραπεζών, ήταν το μέλλον της αγοράς καρτών πληρωμής στην ευρωζώνη με ειδική αναφορά στα απαιτούμενα βήματα διαμόρφωσης ενός πανευρωπαϊκού συστήματος χρεωστικών καρτών.

(γ) Στις 27 Σεπτεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε η προγραμματισμένη τριμηνιαία συνάντηση της Ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών στην οποία εγκρίθηκαν ελάχιστα, κυρίως διαδικαστικού χαρακτήρα, ψηφίσματα, ενώ έγιναν παρουσιάσεις της προόδου έργου των διαφόρων ομάδων εργασίας του EPC.

Πέμπτη έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε ευρώ (SEPA)

Στις 20 Ιουλίου 2007 δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα η 5η έκθεση προόδου σχετικά με τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA).

Το Ευρωσύστημα εκτιμά ιδιαίτερα τις εργασίες που έχει ήδη πραγματοποιήσει ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, προκειμένου ο SEPA να γίνει πραγματικότητα. Ωστόσο, είναι αναγκαία η συνέχιση των προσπαθειών, όχι μόνο εκ μέρους των τραπεζών αλλά και όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, όπως οι επιχειρήσεις, η δημόσια διοίκηση, οι εθνικές τραπεζικές ενώσεις και οι έμποροι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιτυχία του εγχειρήματος.

Για το λόγο αυτό, η παρούσα έκθεση προόδου επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπιστούν τα κενά όσον αφορά την υλοποίηση του σχεδίου SEPA, είτε πρόκειται για βραχυπρόθεσμα προβλήματα που ενδέχεται απλώς να εμποδίσουν την έγκαιρη έναρξη του SEPA τον Ιανουάριο του 2008 είτε για πιο μακροπρόθεσμα προβλήματα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν δυσμενώς τη βιωσιμότητά του. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερα σημαντικό:

- να οριστικοποιηθούν όλα τα χαρακτηριστικά των άμεσων χρεώσεων,
- να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για ένα τουλάχιστον πρόσθετο ευρωπαϊκό σύστημα χρεωστικών καρτών, και
- να διασφαλιστεί η δυνατότητα πλήρους πρόσβασης της πελατείας των τραπεζών στα ηλεκτρονικά εργαλεία πληρωμών, τα οποία θα πληρούν τις προϋποθέσεις και τους όρους που ορίζονται πανευρωπαϊκά στο πλαίσιο λειτουργίας του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA).

Η έκθεση, η οποία δημοσιεύτηκε καταρχήν στα αγγλικά, θα είναι διαθέσιμη προσεχώς και στις άλλες επίσημες γλώσσες της Κοινότητας.

Πρακτική υλοποίηση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε ευρώ από τις εγκατεστημένες στη χώρα μας τράπεζες

Για την επίτευξη της έγκαιρης πρακτικής υλοποίησης του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε ευρώ από τις εγκατεστημένες στη χώρα μας τράπεζες, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ προχώρησε, μεταξύ άλλων, στις ακόλουθες βασικές δράσεις κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2007:

- Απέστειλε, για δεύτερη φορά μετά τον Ιούλιο, ερωτηματολόγια προς όλες τις τράπεζες (μέλη, συνδεδεμένα μέλη και μη μέλη) αναφορικά με το στάδιο προετοιμασίας τους για την υιοθέτηση του SEPA Credit Transfer Scheme του EPC από τις 28 Ιανουαρίου 2008. Το ερωτηματολόγιο έχει σαν στόχο τη συγκέντρωση των πληροφοριών που θα επιτρέψουν στην ΕΕΤ να ενημερώνει επί μηνιαίας βάσεως το program support office του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών σχετικά με το βαθμό προετοιμασίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος για την υιοθέτηση του SEPA Credit Transfer Scheme.
- Διαμόρφωσε τον Ιούλιο του 2007 και επικαιροποίησε το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, το εγχειρίδιο με τίτλο “SEPA Credit Transfers Migration Manual”. Το παρόν εγχειρίδιο είναι ένας «φάκελος», ο οποίος δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της ΕΕΤ και στον οποίο περιέχονται μια σειρά κειμένων που μπορούν να αξιοποιηθούν για την υιοθέτηση του SEPA Credit Transfer Scheme του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (EPC) από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Το περιεχόμενο του εγχειριδίου και τα σχετικά αυτού υποστηρικτικά κείμενα θα επικαιροποιούνται κάθε φορά που αυτό θα κρίνεται απαραίτητο, λόγω εξελίξεων που θα λαμβάνουν χώρα σε πανευρωπαϊκό ή εθνικό επίπεδο.
- Επεξεργάστηκε το κείμενο με τίτλο “SEPA Implementation and Migration in GREECE”, στο οποίο αποτυπώνονται οι προετοιμασίες και ο σχεδιασμός του τραπεζικού συστήματος της χώρας μας για τη μετάπτωσή του στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε ευρώ (SEPA). Το περιεχόμενο του κειμένου διαμορφώθηκε από την ΕΕΤ μετά και την ενσωμάτωση των σχολίων και παρατηρήσεων των τραπεζών μελών της, της Τράπεζας της Ελλάδος και της ΔΙΑΣ ΑΕ. Σε ειδική τοποθεσία στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας έχουν συγκεντρωθεί τα εθνικά σχέδια μετάπτωσης 15 ευρωπαϊκών χωρών στον SEPA:
<http://www.ecb.int/paym/sepa/timeline/html/index.en.html>
- Συνέχισε, το μήνα Ιούλιο και Σεπτέμβριο, τη διεξαγωγή του διατραπεζικού σεμιναρίου ενημέρωσης για τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε ευρώ, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος του ETI. Παράλληλα, διενεργήθηκαν και έχουν προγραμματιστεί να διεξαχθούν ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια ενημέρωσης για το προσωπικό και τα στελέχη των τραπεζών.

Αλλαγή του Εγχειριδίου Τυποποίησης και Εφαρμογής στην Ελλάδα των BBAN και IBAN

Με αφορμή την πρόσφατη τροποποίηση του διεθνούς προτύπου IBAN (ISO 13616), η οποία έλαβε χώρα προκειμένου να επιτευχθεί απόλυτη σύμπτωση μεταξύ του προτύπου ISO IBAN και του προτύπου IBAN της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Προτύπων (European Committee for Banking Standards - ECBS), η ΕΕΤ τροποποίησε και προσαρμόσε το περιεχόμενο του «*Εγχειριδίου Τυποποίησης και Εφαρμογής στην Ελλάδα του BBAN και IBAN*», το οποίο είχε δημοσιευτεί το Μάρτιο του 2001.

Η μοναδική επίπτωση της εν λόγω τροποποίησης, που επηρεάζει βέβαια τα μηχανογραφικά προγράμματα δημιουργίας και επεξεργασίας του IBAN, αφορά τα γράμματα του λατινικού αλφαβήτου που τυχόν περιέχονται στον BBAN και τα οποία θα μπορούν πλέον να είναι όχι μόνον κεφαλαία, αλλά και πεζά. Επισημαίνεται, ότι ο προβλεπόμενος στο πρότυπο πίνακας μετατροπής των λατινικών γραμμάτων σε αριθμούς, δεν τροποποιείται και ισχύει ως έχει, είτε για πεζά, είτε για κεφαλαία γράμματα. Το επικαιροποιημένο εγχειρίδιο τυποποίησης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ, ενώ έχει επικαιροποιηθεί και το κείμενο συχνών ερωτήσεων και απαντήσεων για τον IBAN τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά.

Υπενθυμίζεται ότι οι ελληνικές τράπεζες, από την 1η Ιανουαρίου 2002, χορηγούν τον IBAN σε κάθε πελάτη τους που θα τον ζητήσει.

Δ. Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Κοινοτικό επίπεδο

Πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2007 εκδόθηκε το κείμενο της κοινής θέσης του Συμβουλίου αναφορικά με την πρόταση Οδηγίας για την παροχή πιστώσεων σε καταναλωτές. Οι σημαντικότερες ρυθμίσεις της πρότασης Οδηγίας, όπως έχει διαμορφωθεί με το κείμενο της κοινής θέσης του Συμβουλίου είναι οι ακόλουθες:

- Η Οδηγία δεν θα εφαρμόζεται στην ενυπόθηκη πίστη, είτε αφορά στεγαστικά είτε καταναλωτικά δάνεια, καθώς επίσης και σε συμβάσεις πίστωσης συνολικού ποσού κατώτερου των 200 ευρώ και ανώτερου των 100.000 ευρώ (άρθρο 2).
- Εισάγεται υποχρέωση παροχής τυποποιημένης πληροφόρησης κατά τη διαφήμιση υπηρεσιών κατανα-

λωτικής πίστης, εφόσον στη διαφήμιση αναφέρεται το επιτόκιο ή οποιοδήποτε στοιχείο του κόστους της πίστωσης. Η πληροφόρηση θα πρέπει να περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία θα παρουσιάζονται με συγκεκριμένη σειρά (άρθρο 4).

- Καθιερώνονται ιδιαίτερα διεξοδικές διατάξεις για την προσυμβατική πληροφόρηση που πρέπει να παρέχεται στον καταναλωτή με ειδική πρόβλεψη για τις πιστώσεις που παρέχουν δυνατότητα υπερανάληψης (overdraft) και ορισμένες άλλες κατηγορίες συμβάσεων πίστωσης (άρθρα 5-6 και 10-12 αντίστοιχα).
- Καθιερώνεται η αρχή του υπεύθυνου δανεισμού, σύμφωνα με την οποία ο πιστωτικός φορέας οφείλει πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης να αξιολογήσει την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή με βάση ιδίως την πληροφόρηση που του παρέχει ο τελευταίος και τα στοιχεία βάσεων δεδομένων (άρθρο 8).
- Καθιερώνεται υποχρέωση ενημέρωσης του καταναλωτή αναφορικά με τις μεταβολές του επιτοκίου της σύμβασης πίστωσης (άρθρο 11).
- Θεσπίζεται το δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή από τη σύμβαση πίστωσης εντός προθεσμίας δεκατεσσάρων ημερών ανατιολόγητα (άρθρο 14).
- Καθιερώνονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την αξίωση αποζημίωσης του πιστωτικού φορέα σε περίπτωση που ο καταναλωτής προβεί σε πρόωρη αποπληρωμή της πίστωσης (άρθρο 16).
- Προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ΣΕΠΕ και τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του (άρθρο 19).
- Εισάγονται διατάξεις για ειδικές κατηγορίες συμβάσεων πίστωσης, όπως οι συμβάσεις πίστωσης αόριστης διάρκειας και οι συνδεδεμένες συμβάσεις πίστωσης (άρθρα 13 και 15 αντίστοιχα).
- Καθιερώνονται ειδικές ρυθμίσεις για τους μεσίτες πιστώσεων (άρθρο 21).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η καθιέρωση στην πρόταση Οδηγίας, για πρώτη φορά στο ευρωπαϊκό δίκαιο της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων του καταναλωτή, της διαδικασίας της κανονιστικής επιτροπολογίας σύμφωνα με την Απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου. Τέλος, καθιερώνεται διάταξη σύμφωνα με την οποία τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όταν κάνουν χρήση διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται από την Οδηγία.

Η ΕΕΤ παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις αναφορικά με την έκδοση της εν λόγω πρότασης Οδηγίας και συμμετέχει στις διαδικασίες διαβούλευσης ιδίως μέσω της εκπροσώπησής της στις σχετικές εργασίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας.

Εθνικό επίπεδο

Αναθεώρηση του νόμου 2251/1994 για την προστασία του καταναλωτή

Τον Ιούλιο του 2007 εκδόθηκε ο νόμος 3587/2007 «*Τροποποίηση και συμπλήρωση του ν. 2251/1994 «Προστασία των καταναλωτών», όπως ισχύει – Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 149)*». Με τον εν λόγω νόμο αφενός μεν επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις σε ό,τι αφορά το καθεστώς που διέπει την προστασία του καταναλωτή σύμφωνα με το ν. 2251/1994 (υπό α) και αφετέρου ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2005/29/ΕΚ «για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για

την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (υπό β).

(α) Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις στο ν. 2251/1994 που αφορούν τον καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Οι σημαντικότερες από τις τροποποιήσεις που επήλθαν με το νόμο 3587/2007 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Διευρύνθηκε ο ορισμός του καταναλωτή, καθώς περιλαμβάνει εκτός από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, και τις ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Περιλαμβάνει επίσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εγγυάται υπέρ καταναλωτή, εφόσον δεν ενεργεί στο πλαίσιο της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής του δραστηριότητας (άρθρο 1, παρ. 5).
- Ορίστηκε ότι προκειμένου να θεωρηθεί ένας γενικός όρος συναλλαγών ως καταχρηστικός θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή. Συνεπώς δεν αρκεί η απλή διατάραξη της εν λόγω ισορροπίας, όπως ίσχυε με βάση το προηγούμενο καθεστώς (άρθρο 2, παρ. 2).
- Προστέθηκαν δύο ακόμη περιπτώσεις όρων που εφόσον προβλέπονται σε σύμβαση είναι καταχρηστικοί. Συγκεκριμένα θεωρούνται καταχρηστικοί όροι που επιφυλάσσουν στον προμηθευτή το δικαίωμα μονομερούς τροποποίησης ή λύσης της σύμβασης χωρίς ορισμένο, ειδικό και σπουδαίο λόγο, ο οποίος να αναφέρεται στη σύμβαση και όροι που προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης στον προμηθευτή, χωρίς αυτός να υποχρεούται να επικαλεστεί και να αποδείξει τη ζημία που υπέστη (άρθρο 2, παρ. 3).
- Ορίστηκε ότι στην περίπτωση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης επί συλλογικής αγωγής της περίπτωσης δ' της παρ. 16 του άρθρου 13, ο ζημιωθείς καταναλωτής μπορεί με βάση την απόφαση αυτή, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον προμηθευτή κατά του οποίου εκδόθηκε η απόφαση την απαίτησή του, αναφέροντας τα στοιχεία που την προσδιορίζουν. Με την άπρακτη παρέλευση τριάντα ημερών από την έγγραφη γνωστοποίηση, ο καταναλωτής, εφόσον δεν έχει ικανοποιηθεί, μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαταγής πληρωμής για την απαίτησή του από το δικαστήριο, εφόσον η απαίτηση είναι εκκαθαρισμένη ή μπορεί ευχερώς να εκκαθαριστεί. Η απαίτηση αποδεικνύεται και με κάθε ιδιωτικό έγγραφο που κατά το είδος ή τη συνήθεια της συναλλαγής χορηγείται ως απόδειξη στους καταναλωτές (άρθρο 13, παρ. 20).
- Ορίστηκε ότι ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί με απόφασή του να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις προσαρμογής της συναλλακτικής συμπεριφοράς των προμηθευτών στο δεδικασμένο αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων επί αγωγών καταναλωτή ή ενώσεων καταναλωτή, εφόσον οι συνέπειες του δεδικασμένου έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών (άρθρο 13, παρ. 21).

(β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2005/29/EK

Η Οδηγία 2005/29/EK ενσωματώθηκε με το άρθρο 12 του νόμου 3587/2007. Δυνάμει του εν λόγω άρθρου καθιερώθηκε η απαγόρευση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών που υιοθετούνται πριν, κατά τη διάρκεια και ύστερα από εμπορική συναλλαγή που σχετίζεται με συγκεκριμένο προϊόν. Μια εμπορική πρακτική είναι αθέμιτη, όταν είναι αντίθετη προς τις απαιτήσεις επαγγελματικής ευσυνειδησίας και στρεβλώνει ουσιωδώς ή ενδέχεται να στρεβλώσει ουσιωδώς την οικονομική συμπεριφορά του μέσου καταναλωτή, στον οποίο φτάνει ή στον οποίο απευθύνεται το προϊόν.

Εμπορικές πρακτικές είναι αθέμιτες ιδίως όταν είναι παραπλανητικές (πράξεις ή παραλείψεις) ή επιθετικές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο. Στο νόμο περιέχεται επίσης ενδεικτικός κατάλογος πρακτικών που θεωρούνται άνευ άλλου ως παραπλανητικές ή επιθετικές, κατά περίπτωση.

Για την οριστικοποίηση του νόμου 3587/2007 πραγματοποιήθηκαν τρεις διαβουλευσεις με το Υπουργείο Ανάπτυξης, στις οποίες η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικά σχόλια και παρατηρήσεις, αρκετά από τα οποία έγιναν δεκτά. Μεταξύ άλλων, η ΕΕΤ επισήμανε τα ζητήματα που ανακύπτουν σε σχέση με τους Γενικούς Όρους Συναλλαγών που προστέθηκαν, τη σημασία της «σημαντικής» διατάραξης που πρέπει να επέρχεται σε ό,τι αφορά την ισορροπία των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, προκειμένου ένας όρος να κρίνεται καταχρηστικός, τα ζητήματα που ανακύπτουν από τη διεύρυνση έτι περαιτέρω του ορισμού του καταναλωτή, τα ζητήματα που ενδέχεται να ανακύψουν στο πλαίσιο της δυνατότητας του Υπουργού Ανάπτυξης να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις προσαρμογής της συναλλακτικής συμπεριφοράς των προμηθευτών στο δεδικασμένο αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων επί αγωγών καταναλωτή ή ενώσεων καταναλωτή, εφόσον οι συνέπειες του δεδικασμένου έχουν ευρύτερο ενδιαφέρον για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών, και τα θέματα που προβληματίζουν ιδιαίτερα σε σχέση με υφιστάμενες αλλά και τις νέες διατάξεις για τις συλλογικές αγωγές.

Ασφαλιστική διαμεσολάβηση

Με το Π.Δ. 190/2006 ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2002/92/EK σχετικά με την ασφαλιστική διαμεσολάβηση. Στο εν λόγω Π.Δ. ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις ανάληψης και άσκησης δραστηριοτήτων ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης από φυσικά και νομικά πρόσωπα τα οποία είναι εγκατεστημένα ή επιθυμούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα. Σύμφωνα με το εν λόγω Π.Δ., μία από τις προϋποθέσεις για την ανάληψη δραστηριότητας ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής διαμεσολάβησης είναι η εγγραφή του ασφαλιστικού, του αντασφαλιστικού και του συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή σε μητρώο (άρθρο 3).

Τον Αύγουστο του 2007 εκδόθηκε η Υ.Α. Κ3-8010 αναφορικά με τον καθορισμό των απαιτούμενων προϋποθέσεων-εξετάσεων, που αποδεικνύουν την εμπειρία, τις ικανότητες και τις γενικές εμπορικές και επαγγελματικές γνώσεις των διαμεσολαβητών στην ασφάλιση. Σε ό,τι αφορά την εγγραφή στο αρμόδιο Επιμελητήριο ως συνδεδεμένου ασφαλιστικού διαμεσολαβητή τράπεζας, υποκαταστήματος αλλοδαπής τράπεζας ή νομικού προσώπου του οποίου η ασφαλιστική διαμεσολάβηση είναι παρεπόμενη από την κύρια επαγγελματική δραστηριότητα ή υποκαταστήματος ήδη εγγεγραμμένης ημεδαπής τράπεζας,

τα προβλεπόμενα στην παράγραφο Ε της Απόφασης προσόντα πρέπει να τα διαθέτει σύμφωνα με την παρ. Θ της Απόφασης:

- το φυσικό πρόσωπο που ασκεί τη διοίκησή του ή σε περίπτωση συλλογικής διοίκησης το ή τα φυσικά πρόσωπα που είναι μέλη της διοίκησης και διαχειρίζονται τις δραστηριότητες διαμεσολάβησης ή
- ειδικά εξουσιοδοτημένο από τη διοίκηση πρόσωπο, που διαχειρίζεται θέματα ασφαλιστικής διαμεσολάβησης.

Ορίζεται επίσης ότι τουλάχιστον ένας υπάλληλος του υποκαταστήματος που συμμετέχει άμεσα στην ασφαλιστική ή ανασφαλιστική διαμεσολάβηση πρέπει να κατέχει βεβαίωση επιτυχίας εξετάσεων από την Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβητών στην ύλη που καθορίζεται για την κατηγορία αυτή.

Σύμφωνα με την παρ. Ι της Απόφασης, η απαίτηση βεβαίωσης παρακολούθησης προγράμματος διδασκαλίας καταργείται και αντικαθίσταται από τη βεβαίωση επιτυχίας στις εξετάσεις που διενεργούνται από την Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβούντων. Συνεπώς, καταργείται η με βάση το προηγούμενο καθεστώς υποχρέωση παρακολούθησης συγκεκριμένου αριθμού ωρών προγράμματος διδασκαλίας. Η ύλη των εξετάσεων καθορίζεται από την Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Εξετάσεων Διαμεσολαβούντων μετά από πρόταση των αρμοδίων φορέων διαμεσολάβησης (παρ. Μ της Απόφασης).

Τέλος, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις της Απόφασης δίδεται προθεσμία εννέα (9) μηνών από τη δημοσίευση της Απόφασης για την εγγραφή ως συνδεδεμένων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών στο αρμόδιο Επιμελητήριο των φυσικών ή νομικών προσώπων που η ασφαλιστική διαμεσολάβηση είναι παρεπόμενη από την κύρια επαγγελματική δραστηριότητα των τραπεζών, καθώς και των ασφαλιστικών συνεταιρισμών που ασκούν τη δραστηριότητα αυτή.

Η ΕΕΤ υπέβαλε εκτενή σχόλια και παρατηρήσεις στο πλαίσιο της διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε για την έκδοση της ως άνω Υπουργικής Απόφασης, ιδίως σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να διέπουν την ασφαλιστική διαμεσολάβηση που ασκείται από τις τράπεζες ως παρεπόμενη δραστηριότητά τους και τα επαγγελματικά προσόντα που πρέπει να διαθέτει ο συνδεδεμένος ασφαλιστικός διαμεσολαβητής με βάση τα ισχύοντα και σε άλλα κράτη-μέλη για την κατηγορία αυτή διαμεσολάβησης.

Ε. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Διεθνές επίπεδο

Κείμενα Κατευθυντηρίων Γραμμών της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF)

Τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους δημοσιεύτηκε από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force - FATF) το κείμενο κατευθυντηρίων γραμμών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας με βάση τον κίνδυνο.

Ειδικό ενδιαφέρον για τα πιστωτικά ιδρύματα παρουσιάζει το τρίτο μέρος του κειμένου των κατευθυντηρίων γραμμών στο οποίο αναλύονται:

- (α) οι κατηγορίες κινδύνων,
- (β) η εφαρμογή της Risk Based Approach, και
- (γ) ζητήματα εσωτερικού ελέγχου.

Στις 18 Σεπτεμβρίου 2007 δημοσιεύτηκε το συμπληρωματικό κείμενο κατευθυντηρίων γραμμών για την πρόληψη της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, σε συνέχεια των κατευθυντηρίων γραμμών που υιοθετήθηκαν από την Ολομέλεια της FATF στα τέλη Ιουνίου.

Τον Αύγουστο του 2007 δημοσιεύτηκε ο ετήσιος απολογισμός δραστηριοτήτων της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης για το χρονικό διάστημα 2006-2007 σε συνέχεια της σχετικής έγκρισής του από την Ολομέλεια της FATF τον Ιούνιο.

Κείμενο συμπερασμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την εφαρμογή κανόνων πρόληψης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Το κείμενο συμπερασμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημοσιεύτηκε στα τέλη Αυγούστου του τρέχοντος έτους και προέκυψε σε συνέχεια των απαντήσεων που απέστειλαν οι τρεις ενώσεις του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου (εμπορικών, συνεταιριστικών και αποταμιευτικών τραπεζών), στο πλαίσιο διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το Μάρτιο του 2007.

Στόχος της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι η συνολική καταγραφή των όποιων αντικρουόμενων διατάξεων που καλούνται να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα στις ανωτέρω θεματικές, τα πρακτικά προβλήματα που δημιουργούν οι εν λόγω αντικρουόμενες υποχρεώσεις κανονιστικής συμμόρφωσης και η εξεύρεση λύσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή τόσο των κανόνων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσο και των υποχρεώσεων αποτελεσματικής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

ΣΤ. Νομικά θέματα

Αναθεώρηση κ.ν. 2190/1920 για τις ανώνυμες εταιρείες

Με το νόμο 3604/2007 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ο κ.ν. 2190/1920 «Περί ανωνύμων εταιρειών». Με τον εν λόγω νόμο αφενός μεν επιχειρείται μια ανανέωση του δικαίου της ανώνυμης εταιρείας με σκοπό την προσαρμογή του ισχύοντος πλαισίου στα νέα δεδομένα λειτουργίας των αγορών και στο διεθνή ανταγωνισμό, και αφετέρου ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο δύο κοινοτικές Οδηγίες. Ειδικότερα, ενσωματώνεται η Οδηγία 2006/68/ΕΚ σχετικά με τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου της, και μερικά η Οδηγία 2003/58/ΕΚ σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας για ορισμένες μορφές εταιρειών.

Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις που επήλθαν με το νέο νόμο συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- μειώνεται η διοικητική παρέμβαση στη σύσταση και τη λειτουργία της ανώνυμης εταιρείας,
- ενισχύεται η θέση των μετόχων και δη της μειοψηφίας,
- διευρύνονται τα περιθώρια καταστατικών διαμορφώσεων,
- εισάγονται ρυθμίσεις που διευκολύνουν τις επιχειρηματικές επιλογές των ενδιαφερομένων, όπως η δυνατότητα ίδρυσης ανώνυμης εταιρείας από ένα μόνο πρόσωπο, και
- αναθεωρούνται ορισμένα μείζονα ζητήματα του δικαίου της ανώνυμης εταιρείας, όπως για παράδειγμα το μέτρο ευθύνης των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας.

Στις σημαντικές τροποποιήσεις και καινοτομίες περιλαμβάνονται επίσης οι ρυθμίσεις για την αποτίμηση των εταιρικών εισφορών, την καταβολή και πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και το δικαίωμα προτίμησης, τις ίδιες μετοχές, τη σύγκληση και τους τρόπους συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης, τις ακυρώσιμες, άκυρες και ανυπόστατες αποφάσεις της γενικής συνέλευσης, τον τακτικό και έκτακτο έλεγχο της εταιρείας, τη λύση και την εκκαθάριση της εταιρείας, καθώς και τη συγχώνευση εταιρειών.

Η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις στο πλαίσιο της διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε με το Υπουργείο Ανάπτυξης, μεγάλος αριθμός των οποίων έγινε δεκτός.

Πτωχευτικός κώδικας

Με το νόμο 3588/2007 κυρώθηκε ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας. Με το νόμο αυτό καταργήθηκε η πτωχευτική νομοθεσία του Τρίτου Βιβλίου του Εμπορικού νόμου και του α.ν. 635/1937, καθώς και η εξυγιαντική διαδικασία που εισήγαγε ο ν. 1892/1990 με τα άρθρα 44-46γ με τις τροποποιήσεις τους, καθώς και μια σειρά άλλων ειδικότερων διατάξεων όπως το ν.δ. 3562/1956 «*περί υπαγωγής Ανωνύμων Εταιρειών υπό την διοίκησιν και διαχείρισιν των πιστωτών και θέσεως αυτών υπό ειδικήν εκκαθάρισιν*» και το β.δ. της 22/28.12.1956 «*περί εφαρμογής επί ομορρύθμων και ετερορρύθμων εταιριών των διατάξεων του ν.δ. 3562/1956*» (άρθρο 181 ν. 3588/2007).

Οι διατάξεις του Κώδικα περιλαμβάνονται σε δεκατρία κεφάλαια.

- το *πρώτο κεφάλαιο* (άρθρα 1-14) τιτλοφορείται «κήρυξη της πτώχευσης» και περιλαμβάνει το σκοπό της πτώχευσης, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία κήρυξης, τα εξασφαλιστικά μέτρα για την αποτροπή μεταβολής της περιουσίας του οφειλέτη, και ρυθμίσεις για τον ορισμό αντικλήτου και τις κοινοποιήσεις,
- το *δεύτερο κεφάλαιο* (άρθρα 15-51) τιτλοφορείται «συνέπειες της πτώχευσης» και περιλαμβάνει τις συνέπειες της πτώχευσης ως προς τον οφειλέτη, τους πιστωτές και τις συμβάσεις, ρυθμίσεις για τον αποχωρισμό αντικειμένων από την πτωχευτική περιουσία και την πτωχευτική διεκδίκηση, και ρυθμίσεις για την πτωχευτική ανάκληση,
- το *τρίτο κεφάλαιο* (άρθρα 52-88) τιτλοφορείται «όργανα της πτώχευσης». Στο άρθρο 52 ορίζεται ποια είναι αυτά (πτωχευτικό δικαστήριο, εισηγητής, σύνδικος, συνέλευση των πιστωτών και επιτροπή πιστωτών), ενώ στα επόμενα άρθρα ρυθμίζονται ο τρόπος ορισμού τους και τα καθήκοντά τους,
- το *τέταρτο κεφάλαιο* (άρθρα 89-106) τιτλοφορείται «εξέλεγχη των πιστώσεων» και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την αναγγελία των απαιτήσεων των πιστωτών και την επαλήθευση των απαιτήσεων,
- το *πέμπτο κεφάλαιο* (άρθρα 96-98) διαλαμβάνει «ειδικές διατάξεις επί νομικών προσώπων»,

- το *έκτο κεφάλαιο* (άρθρα 99-106) διαλαμβάνει για τη «διαδικασία συνδιαλλαγής», διαδικασία που ακολουθείται στις περιπτώσεις που πρόσωπο που έχει πτωχευτική ικανότητα αποδεικνύει οικονομική αδυναμία χωρίς να βρίσκεται σε κατάσταση παύσης των πληρωμών του,
- το *έβδομο κεφάλαιο* (άρθρα 107-131) αφορά το «σχέδιο αναδιοργάνωσης» με το οποίο μπορούν να ρυθμιστούν η διάσωση της επιχείρησης, η αξιοποίησή της, η διανομή της πτωχευτικής περιουσίας και η ευθύνη του οφειλέτη μετά την περάτωση της πτωχευτικής διαδικασίας,
- το *όγδοο κεφάλαιο* (άρθρα 132-161) αφορά την «εκκαθάριση της περιουσίας του οφειλέτη και τη διανομή» και περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την εκποίηση της επιχείρησης του οφειλέτη ως συνόλου, την εκποίηση κατ' ιδίαν στοιχείων του οφειλέτη, τις ανακοπές κατά των πράξεων εκποίησης, και τις διανομές προς τους πιστωτές με την κατάρτιση πίνακα διανομής,
- το *ένατο κεφάλαιο* (άρθρα 162-163) προβλέπει «απλοποιημένη διαδικασία επί πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου»,
- το *δέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 164-167) ρυθμίζει την «περάτωση της πτώχευσης» με την επικύρωση του σχεδίου αναδιοργάνωσης, την εκποίηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού της, καθώς και με την παύση των εργασιών της είτε για έλλειψη ενεργητικού είτε λόγω παρόδου του χρόνου που προβλέπει ο Κώδικας (ά. 166 παρ.3),
- το *ενδέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 168-170) αφορά την «αποκατάσταση του οφειλέτη»,
- το *δωδέκατο κεφάλαιο* (άρθρα 171-177) διαλαμβάνει ποινικές διατάξεις, και
- το *δέκατο τρίτο κεφάλαιο* (άρθρα 178-182) διαλαμβάνει «τελικές και μεταβατικές διατάξεις».

Η ΕΕΤ υπέβαλε διεξοδικές παρατηρήσεις στο πλαίσιο της διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε, αρκετές από τις οποίες έγιναν δεκτές.